Διαγώνισμα Λατινικών
Γ΄ Λυκείου
Ανθρωπιστικών Σπουδών
Ημερομηνία: 23/12/2023

Α. Κείμενα

Α΄ απόσπασμα

Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat «Oleum et operam perdidi». Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit. Audita salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio». Tum venit corvo in mentem verborum domini sui:

Β΄ Απόσπασμα

Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum.

Γ΄ Απόσπασμα

Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit. Statim hostes fuga salutem petiverunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adulescentem, cuius opera hostes fugati erant, morte multavit.

Δ΄ Απόσπασμα

Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, plena exemplorum vetustas; quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet. Quam multas imagines fortissimorum virorum - non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum - scriptores et Graeci et Latini nobis reliquerunt!

Α1. Να μεταφράσετε το δεύτερο (β) και τρίτο (γ) απόσπασμα.

Μονάδες 20

Β. Παρατηρήσεις

Β1. Να ελέγξετε την εγκυρότητα των παρακάτω προτάσεων, σημειώνοντας δίπλα από κάθε αριθμό το γράμμα ***Σ***, αν η πρόταση είναι Σωστή ή το γράμμα ***Λ***, αν η πρόταση είναι Λανθασμένη.

I. Ο Κάτουλλος, ο κορυφαίος λυρικός και επιγραμματικός ποιητής, επηρεάστηκε κυρίως από τον Εμπεδοκλή.

ΣΠΟΥΔΗ

II. Το *De rerum natura* είναι έργο του Κοϊντιλιανού.

III. Οι περισσότεροι λόγοι του Κικέρωνα έχουν χαρακτήρα συμβουλευτικό.
IV. Ο Σαλούστιος Κρίσπος, υπήρξε ένας από τους πεζογράφους της κλασικής εποχής, των χρόνων του Αυγούστου και διακρίθηκε για το γεγονός ότι μεταφέρει στη ρωμαϊκή λογοτεχνία τη θουκυδίδεια ιστοριογραφία.
V. Ο Βαλλέριος Κάτουλλος υπήρξε λυρικός ποιητής.

Μονάδες 10

Β2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της λατινικής γλώσσας που υπάρχουν στη Στήλη Α΄ με τις ετυμολογικά συγγενείς της ελληνικής γλώσσας που υπάρχουν στη Στήλη Β΄.

Στήλη Α΄	**Στήλη Β΄**
I. oleum	a. λούσο
II. periverunt	b. μείρομαι
III. meruisse	c. πτηνό
IV. luxuriae	d. βετεράνος
V. vetustas	e. πετρέλαιο

Μονάδες 10

Β3. α. Για τα παρακάτω ρήματα να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

- ***impendebat***: ο ίδιος τύπος στην Υποτακτική στην άλλη φωνή
- ***solebat***: το απαρέμφατο του Παρακειμένου
- ***didicit***: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της Προστακτικής Ενεστώτα στην ίδια φωνή
- ***attulit***: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο Υποτακτικής Ενεστώτα και Παρατατικού στην άλλη φωνή
- ***vidit***: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της Προστακτικής Μέλλοντα στην ίδια φωνή
- ***obiecerunt***: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της Υποτακτικής Παρατατικού στην άλλη φωνή
- ***constituta est***: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο Υποτακτικής Υπερσυντελίκου Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας
- ***confisus***: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο Οριστικής Μέλλοντα και Συντ. Μέλλοντα
- ***ruit***: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της Υποτακτικής Μέλλοντα
- ***transfixit***: την αφαιρετική σουπίνου
- ***petiverunt***: το απαρέμφατο Ενεστώτα στην άλλη φωνή
- ***fugati erant***: τη γενική πληθυντικού αριθμού, θηλυκού γένους του γερουνδιακού
- ***intuendum***: το απαρέμφατο Μέλλοντα
- ***imitandum***: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής Ενεστώτα
- ***reliquerunt***: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της Οριστικής Ενεστώτα στην ίδια φωνή

Μονάδες 15

Β3.β. Για τα παρακάτω ουσιαστικά/αντωνυμίες να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

ΣΠΟΥΔΗ

- ***avis***: την αφαιρετική ενικού αριθμού
- ***domini sui***: αφού μετατρέψετε την κτητική αντωνυμία ώστε να δηλώνει πολλούς κτήτορες για το α΄ πρόσωπο να γράψετε τη δοτική του πληθυντικού αριθμού της νέας συνεκφοράς
- ***suspicionem quandam***: τη γενική του άλλου αριθμού
- ***accusatores***: την κλητική του άλλου αριθμού
- ***laus***: τη δοτική του ίδιου αριθμού
- ***generi***: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού
- ***dedecus***: την ονομαστική του άλλου αριθμού
- ***viribus suis***: την αιτιατική του ενικού αριθμού
- ***certamen***: στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού
- ***tenebris***: τη γενική του ίδιου αριθμού
- ***nobis***: τη γενική ενικού και πληθυντικού αριθμού για το β΄ πρόσωπο

Μονάδες 11

Β3.γ. Για τα παρακάτω επίθετα/επιρρήματα να γράψετε τους άλλους βαθμούς: ***cupidus***, ***continenter***

Μονάδες 4

Γ1.α. Ι) quod Asiam vidit: Να χαρακτηρίσετε την παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση ως προς το είδος και την εκφορά της.

Μονάδες 2

ΙΙ) Στην παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να δηλώνεται η αιτιολογία να θεωρείται αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας.

Μονάδες 2

Γ1.β. ***Murenam laudare debemus***: Να αντικαταστήσετε το debeo + τελικό απαρέμφατο με τον αντίστοιχο τύπο της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας και να δηλώσετε το ποιητικό αίτιο.

Μονάδες 4

Γ1.γ. ***et fortior hoste, hasta eum transfixit***: Να δηλώσετε τον α΄ και β΄ όρο σύγκρισης και στη συνέχεια να γράψετε τον β΄ όρο με ισοδύναμη έκφραση.

Μονάδες 4

Γ2.α. Quam ob rem: Να δηλώσετε τη σημασία του παραπάνω εμπρόθετου προσδιορισμού και στη συνέχεια να τον αποδώσετε με ισοδύναμες εκφράσεις.

Μονάδες 4

Γ2. β. ***Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum***: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

Γ2.γ. Να αποδώσετε τον συντακτικό ρόλο των παρακάτω λέξεων: ***Caesari***, ***corvo***, ***luxuriae***, ***Asiae***, ***familiae***, ***cupiditate***, ***pugnandi***, ***morte***, ***exemplorum***, ***ad intuendum***.

Μονάδες 10

ΧΤΟΥΔΗ